

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi työeläkevakuutusyhtiöistä annettua lakia. Ehdotuksen mukaan lakiin tehtäisiin eräitä osakeyhtiölain muuttamisesta annetusta laista sekä voimassa olevasta vakuutusyhtiölaista johtuvia muutoksia.

Lakia muutettaisiin niin, että sen terminologia olisi yhdenmukainen osakeyhtiölain kanssa. Vastaavasti kuin osakeyhtiölaissa hallintoneuvoston ja hallituksen jäseniltä, näiden varajäseniltä, toimitusjohtajalta ja hänen sijaiseltaan vaadittaisiin ennen valintaa kirjallinen suostumus tehtävään. Ehdotuksen mukaan hallintoneuvostolla olisi mahdollisuus ottaa toimitusjohtaja ja yhtiön ylin johto sekä päättää heidän palkkaedustaan. Työeläkevakuutusyhtiön lähipiiriin luettavia henkilöitä koskeva määritelmä

ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan osakeyhtiölain säännöksiä. Ehdotuksen mukaan työeläkevakuutusyhtiö voisi antaa vakuuden myös omista velvoitteistaan siten kuin asianomainen ministeriö tarkemmin määrää. Lisäksi lakiin ehdotetaan otettaviksi vakuutusyhtiölakia täydentävät säännökset vahingonkorvausvelvollisuudesta silloin, kun vahinkoa on aiheutettu rikkomalla työeläkevakuutusyhtiöistä annettua lakia tai lakisääteistä eläkevakuutusta koskevia perusteita.

Esitys liittyy hallituksen esitykseen laiksi vakutusyhtiölain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan samanaikaisesti osakeyhtiölain muutosten kanssa 1 päivänä syyskuuta 1997.

PERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

Esityksen tavoitteena on osakeyhtiölakiin (734/1978) tehtyjen muutosten huomioon ottaminen työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa (354/1997). Osakeyhtiölain muutokset perustuvat Euroopan yhteisöjen yhtiöoikeudellisten direktiivien voimaan saattamiseen sekä eräisiin kansallisiin muutostarpeisiin.

Työeläkevakuutusyhtiön hallintoneuvostosta ja hallituksesta säädetään työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 9 §:ssä. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan otettavaksi osakeyhtiölain 8 luvun 11 a §:ää vastaavat säännökset hallintoneuvoston mahdollisuudesta ottaa toimitusjohtaja ja yhtiön ylin johto, päättää heidän palkkaeduistaan sekä oikeudesta yhtiökokouksen koollekutsumiseen voimassa olevan vakuutusyhtiölain (1062/1979) 8 luvun 8 §:ssä mainituissa tapauksissa.

Työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 11 §:n 1 momentin kolmannessa virkkeessä olevat sanat "varamies (varatoimitusjohtaja)" ehdotetaan korvattavaksi termillä "sijainen" yhdenmukaisesti osakeyhtiölain kanssa.

Koska työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 17 §:n 3 momentissa mainitulla vakuutusyhtiön ottamalla lainalla, jolla on huonompi etuoikeus kuin vakuutusyhtiön muilla sitoumuksilla, tarkoitetaan pääomallinaa, josta säädetään osakeyhtiölain 5 luvussa, ehdotetaan, että sanat "vakuutusyhtiön ottama laina, jolla on huonompi etuoikeus kuin vakuutusyhtiön muilla sitoumuksilla" korvataan ilmaisulla "vakuutusyhtiön osakeyhtiölain 5 luvussa tarkoitettu pääomallina".

Työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 22 §:ään ehdotetaan lisättäväksi uusi käsite "ylikurssirahasto", josta säädetään osakeyhtiölain 12 luvun 3 a §:ssä. Ylikurssirahaston, jonka varat kertyvät muun muassa osakkeiden uusmerkinnässä maksetusta nimellisarvon ylittävästä määrästä ja omien ja emoyhtiön osakkeiden myynnistä saadusta myyntivoitosta, alentaminen olisi mahdollista vain samoin edellytyksin kuin vararahaston alentaminen osakeyhtiölain 12 luvun 3 §:n 2 momentissa tarkoitettussa tapauksessa.

Työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 25 §:n 1 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi osakeyhtiölain 1 luvun 4 §:n 1 momentin 4 kohtaa vastaava yhtiön lähipiirissä olevia henkilöitä koskeva muutos. Voimassa olevaan lakiin verrattuna sukulaispiiriä rajattaisiin siten, että siihen kuuluisivat vain henkilön ja hänen aviopuolisonsa tai häneen avioliitonomaisessa suhteessa olevan henkilön sukulaiset etenevässä ja takenevässä polvessa sekä näiden aviopuoliset tai heihin avioliitonomaisessa suhteessa olevat henkilöt. Koska voimassa olevan lain mukaan työeläkevakuutusyhtiön ei ole mahdollista antaa vakuutta kuin työeläkevakuutusyhtiön omaan konserniin kuuluvan yhtiön velvoitteista, ehdotetaan, että pykälään otettaisiin säännös, joka mahdollistaisi vakuuden antamiseen myös työeläkevakuutusyhtiön omista velvoitteista. Kysymyksen voisi tulla esimerkiksi vakuuden antaminen työeläkevakuutusyhtiön ottaessa laissa tai sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön määräyksissä mainituissa tapauksissa lainaa. Tällöin työeläkevakuutusyhtiö voisi antaa, sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön tarkemmin määrittämin edellytyksin, velvoitteistaan pantin tai muun vakuuden. Säännös on perusteltu myös siitä syystä, että alunperinkään ei ole ollut tarkoitus kieltää työeläkevakuutusyhtiöltä kokonaan vakuuden antaminen. Samalla säännökset tulevat yhteneväisiksi henki- ja vahinkovakuutusyhtiöitä koskevien säännösten kanssa.

Voimassa olevan vakuutusyhtiölain nojalla sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö ei enää vahvista henki- ja vahinkovakuutuksen perusteita. Tältä osin myös vakuutusyhtiölakiin sisältyvät vahingonkorvausseuraamukset ovat menettäneet merkityksensä. Työntekijäin eläkelain (395/1961) nojalla lakisääteisen eläkevakuutuksen perusteet kuitenkin edelleen vahvistetaan. Tämän vuoksi ehdotetaan, että työeläkevakuutusyhtiöistä annettuun lakiin otetaan uusi 33 a §, jossa säädettäisiin vahingonkorvausvelvollisuudesta silloin, kun vahinkoa on aiheutettu rikkomalla vakuutus- ta koskevia perusteita. Koska työeläkevakuutusyhtiöistä annetusta laista on puuttunut myös vakuutusyhtiölakia vastaavat, vahingonkorvausvelvollisuutta koskevat säännökset siinä tapauksessa, että vahinkoa on ai-

heutettu rikkomalla työeläkevakuutusyhtiöistä annettua lakia, ehdotetaan, että pykälään otetaan myös tätä koskevat säännökset.

2. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Esityksellä ei ole arvioitu olevan merkittäviä taloudellisia vaikutuksia.

3. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä sosiaali- ja terveystieteissä.

4. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja

Eduskunnan käsiteltävänä on esitys laiksi

vakuutusyhtiölain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 18/1997 vp). Mainitussa esityksessä ehdotetaan muutettavaksi useita vakuutusyhtiölain säännöksiä, joita voimassa olevan työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain nojalla sovelletaan myös työeläkevakuutusyhtiöön. Muutokset tulisi ottaa huomioon tätä esitystä käsiteltäessä liitteenä olevan luonnoksen mukaisesti.

5. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan samanaikaisesti osakeyhtiölain muutosten kanssa eli 1 päivänä syyskuuta 1997.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan työeläkevakuutusyhtiöistä 25 päivänä huhtikuuta 1997 annetun lain (354/1997) 9 §:n 1 ja 3 momentti, 11 §, 12 §:n 4 momentti, 17 §:n 3 momentti, 22 §:n 1 momentti ja 25 §:n 1 momentti sekä

lisätään lakiin uusi 33 a § seuraavasti:

9 §

Työeläkevakuutusyhtiön hallintoneuvosto ja hallitus

Työeläkevakuutusyhtiöllä on oltava hallintoneuvosto, jonka valitsee yhtiökokous. Hallintoneuvosto nimittää hallituksen, johon kuuluu vähintään kolme jäsentä. Hallintoneuvoston on määrättävä hallituksen jäsenten palkkio, jollei yhtiöjärjestyksessä ole toisin määrätty. Yhtiöjärjestyksessä voidaan myös määrätä, että hallintoneuvosto ottaa toimitusjohtajan ja muut ylimpään johtoon kuuluvat henkilöt sekä päättää heidän palkkaedustaan. Hallintoneuvoston oikeudesta vaatia ylimääräisen yhtiökokouksen koollekutsusta sekä kutsua koolle yhtiökokous noudatetaan, mitä vakuutusyhtiölain 8 luvun 8 §:ssä säädetään.

Hallituksen jäsenen on oltava hyvämainei-

nen ja hänellä on oltava riittävä työeläkevakuustoitiminnan tuntemus. Hallituksessa on oltava riittävä sijoitustoiminnan tuntemus. Hallintoneuvoston jäseneltä ja varajäseneltä sekä hallituksen jäseneltä ja varajäseneltä on ennen valintaa saatava päivätty ja allekirjoitettu suostumus tehtävään.

11 §

Toimitusjohtaja

Työeläkevakuutusyhtiöllä on oltava toimitusjohtaja, jonka nimittää hallitus tai hallintoneuvosto sen mukaan kuin yhtiöjärjestyksessä määrätään. Päätös toimitusjohtajan nimittämisestä ja erottamisesta on tehtävä kahden kolmasosan enemmistöllä annetuista äänistä. Jos yhtiöllä on toimitusjohtajan sijainen, häneen sovelletaan, mitä tässä laissa ja vakuutusyhtiölaissa säädetään toimitusjohtajasta. Toimitusjohtajalta ja hänen sijaisel-

taan on ennen nimitystä saatava päivätty ja allekirjoitettu suostumus tehtävään.

Toimitusjohtajan ja hänen sijaisensa on oltava hyvämaineinen ja hänellä on oltava riittävä työeläkevakuutustoiminnan, sijoitustoiminnan ja liikkeenjohdon tuntemus.

12 §

Johdon erityiset kelpoisuusvaatimukset

Työeläkevakuutusyhtiön toimitusjohtaja tai hänen sijaisensa ei saa olla luotto- tai rahotuslaitoksen tai toisen työeläkevakuutusyhtiön tai muun vakuutusyhtiön taikka sen kanssa samaan konserniin kuuluvan yhtiön hallituksen tai hallintoneuvoston jäsen tai jonkin edellä mainitun yhteisön palveluksessa eikä toimia jonkin edellä mainitun yhteisön tilintarkastajana. Tämä ei kuitenkaan koske hallintoneuvoston tai hallituksen jäsenyyttä vakuutusyhtiössä:

1) joka on asianomaisen työeläkevakuutusyhtiön tytäryhtiö;

2) jonka osake- tai takuupääomasta työeläkevakuutusyhtiö omistaa vähintään 20 prosenttia ja määrän, joka vastaa vähintään 20 prosenttia yhtiön kaikkien osakkeiden tai takuuosuuksien tuottamasta äänimäärästä; tai

3) joka harjoittaa ainoastaan luottovakuutusliikettä ja sen jälleenvakuutusta ja jonka omistajina on useita työeläkevakuutusyhtiöitä.

17 §

Vakavaraisuusraja ja toimintapääoman vähimmäismäärä

Työeläkevakuutusyhtiön oman pääoman on oltava vähintään kaksi prosenttia 2 momentin mukaisesta takuumäärästä. Asianomaisen ministeriön määräämin ehdoin omaan pääomaan rinnastetaan tätä pykälää sovellettaessa osakeyhtiölain 5 luvussa tarkoitettu pääomalaina.

22 §

Voitonjako osakkaille

Työeläkevakuutusyhtiön varoja saadaan jakaa osakkaille vain sen mukaisesti kuin

tässä laissa, vakuutusyhtiölaissa tai osakeyhtiölaissa säädetään voitonjaosta, osakepääoman, ylikurssirahaston tai vararahaston alentamisen yhteydessä suoritettavista maksuista ja varojen jaosta yhtiön purkautuessa. Voitonjaoksi ei katsota sellaista lisätujen antamista, mikä suoritetaan laskuperusteiden mukaisesti työntekijäin eläkelain 12 a §:n 2 momentin säännöksiä noudattaen.

25 §

Lainan tai vakuuden antaminen

Rahalainan antaminen työeläkevakuutusyhtiön osakkeenomistajalle tai takuuosuuden omistajalle taikka työeläkevakuutusyhtiön kanssa samaan konserniin tai tämän lain 5 §:n 4 momentissa tarkoitettuun yhteistyöryhmään kuuluvalla toisella yhteisöllä, työeläkevakuutusyhtiön taikka edellä mainitun toisen yhteisön hallituksen tai hallintoneuvoston jäsenelle taikka toimitusjohtajalle on sallittu vain viimeksi kuluneelta tilikaudelta vahvistetun taseen osoittaman vapaan oman pääoman puitteissa ja edellyttäen, että lainalla on takaus, jonka on antanut Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa toimiluvan saanut talletuspankki, tai muu turvaava vakuus. Sama koskee rahalainan antamista edellä tarkoitetun henkilön aviopuolisolle tai häneen avioliitonomaisessa suhteessa olevalle henkilölle, henkilön ja hänen aviopuolisonsa tai häneen avioliitonomaisessa suhteessa olevan henkilön etenevässä tai takenevassa polvessa olevalle sukulaiselle sekä näiden henkilöiden aviopuolisolle tai heihin avioliitonomaisessa suhteessa oleville henkilöille. Vakuuden antaminen on sallittu ainoastaan työeläkevakuutusyhtiön omista ja konserniin kuuluvan yhtiön velvoitteista siten kuin asianomainen ministeriö tarkemmin määrää.

11 luku

Erinäiset säännökset

33 a §

Vahingonkorvausvelvollisuus

Mitä vakuutusyhtiölain 17 luvussa sääde-

tään vakuutusyhtiöön sovellettavasta vahin-
gonkorvausvelvollisuudesta, koskee myös
vahinkoa, joka on aiheutettu rikkomalla
tätä lakia tai lakisääteistä eläkevakuutusta

koskevia perusteita.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä syys-
kuuta 1997.

Helsingissä 23 päivänä toukokuuta 1997

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Sosiaali- ja terveysministeri *Sinikka Mönkäre*

Laki

työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työeläkevakuutusyhtiöistä 25 päivänä huhtikuuta 1997 annetun lain (354/1997) 9 §:n 1 ja 3 momentti, 11 §, 12 §:n 4 momentti, 17 §:n 3 momentti, 22 §:n 1 momentti ja 25 §:n 1 momentti sekä

lisätään lakiin uusi 33 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

9 §

Työeläkevakuutusyhtiön hallintoneuvosto ja hallitus

Työeläkevakuutusyhtiöllä on oltava hallintoneuvosto, jonka valitsee yhtiökokous. Hallintoneuvosto nimittää hallituksen, johon kuuluu vähintään kolme jäsentä.

Ehdotus

9 §

Työeläkevakuutusyhtiön hallintoneuvosto ja hallitus

Työeläkevakuutusyhtiöllä on oltava hallintoneuvosto, jonka valitsee yhtiökokous. Hallintoneuvosto nimittää hallituksen, johon kuuluu vähintään kolme jäsentä. *Hallintoneuvoston on määrättävä hallituksen jäsenten palkkio, jollei yhtiöjärjestyksessä ole toisin määrätty. Yhtiöjärjestyksessä voidaan myös määrätä, että hallintoneuvosto ottaa toimitusjohtajan ja muut ylimpään johtoon kuuluvat henkilöt sekä päättää heidän palkkaedustaan. Hallintoneuvoston oikeudesta vaatia ylimääräisen yhtiökokouksen koollekutsumista sekä kutsua koolle yhtiökokous noudatetaan, mitä vakuutusyhtiölain 8 luvun 8 §:ssä säädetään.*

Hallituksen jäsenen on oltava hyvämaineinen ja hänellä on oltava riittävä työeläkevakuutustoiminnan tuntemus. Hallituksessa on oltava riittävä sijoitustoiminnan asiantuntemus.

Hallituksen jäsenen on oltava hyvämaineinen ja hänellä on oltava riittävä työeläkevakuutustoiminnan tuntemus. Hallituksessa on oltava riittävä sijoitustoiminnan asiantuntemus. *Hallintoneuvoston jäseneltä ja varajäseneltä sekä hallituksen jäseneltä ja varajäseneltä on ennen valintaa saatava päiväty ja allekirjoitettu suostumus tehtävään.*

11 §

Toimitusjohtaja

Työeläkevakuutusyhtiöllä on oltava toimitusjohtaja, jonka nimittää hallitus tai hallintoneuvosto sen mukaan kuin yhtiöjärjestyk-

11 §

Toimitusjohtaja

Työeläkevakuutusyhtiöllä on oltava toimitusjohtaja, jonka nimittää hallitus tai hallintoneuvosto sen mukaan kuin yhtiöjärjestyk-

Voimassa oleva laki

sessä määrätään. Päätös toimitusjohtajan nimittämisestä ja erottamisesta on tehtävä kahden kolmasosan enemmistöllä annetuista äänistä. Jos yhtiöllä on toimitusjohtajan varamies (*varatoimitusjohtaja*), häneen sovelletaan, mitä tässä laissa ja vakuutusyhtiölaissa säädetään toimitusjohtajasta.

Toimitusjohtajan on oltava hyvämaineinen ja hänellä on oltava riittävä työeläkevakuutustoiminnan, sijoitustoiminnan ja liikkeenjohdon tuntemus.

Ehdotus

sessä määrätään. Päätös toimitusjohtajan nimittämisestä ja erottamisesta on tehtävä kahden kolmasosan enemmistöllä annetuista äänistä. Jos yhtiöllä on toimitusjohtajan sijainen, häneen sovelletaan, mitä tässä laissa ja vakuutusyhtiölaissa säädetään toimitusjohtajasta. *Toimitusjohtajalta ja hänen sijaiseltaan on ennen nimitystä saatava päivätty ja allekirjoitettu suostumus tehtävään.*

Toimitusjohtajan ja hänen sijaisensa on oltava hyvämaineinen ja hänellä on oltava riittävä työeläkevakuutustoiminnan, sijoitustoiminnan ja liikkeenjohdon tuntemus.

12 §

Johdon erityiset kelpoisuusvaatimukset

Työeläkevakuutusyhtiön toimitusjohtaja ei saa olla luotto- tai rahoituslaitoksen tai toisen työeläkevakuutusyhtiön tai muun vakuutusyhtiön taikka sen kanssa samaan konserniin kuuluvan yhtiön hallituksen tai hallituneuvoston jäsen tai jonkin edellä mainitun yhteisön palveluksessa eikä toimia jonkin edellä mainitun yhteisön tilintarkastajana. Tämä ei kuitenkaan koske hallituneuvoston tai hallituksen jäsenyyttä vakuutusyhtiössä:

- 1) joka on asianomaisen työeläkevakuutusyhtiön tytäryhtiö;
- 2) jonka osake- tai takuupääomasta työeläkevakuutusyhtiö omistaa vähintään 20 prosenttia ja määrän, joka vastaa vähintään 20 prosenttia yhtiön kaikkien osakkeiden tai takuuosuuksien tuottamasta äänimäärästä; tai
- 3) joka harjoittaa ainoastaan luottovakuutusliikettä ja sen jälleenvakuutusta ja jonka omistajina on useita työeläkevakuutusyhtiöitä.

Työeläkevakuutusyhtiön toimitusjohtaja tai hänen sijaisensa ei saa olla luotto- tai rahoituslaitoksen tai toisen työeläkevakuutusyhtiön tai muun vakuutusyhtiön taikka sen kanssa samaan konserniin kuuluvan yhtiön hallituksen tai hallituneuvoston jäsen tai jonkin edellä mainitun yhteisön palveluksessa eikä toimia jonkin edellä mainitun yhteisön tilintarkastajana. Tämä ei kuitenkaan koske hallituneuvoston tai hallituksen jäsenyyttä vakuutusyhtiössä:

- 1) joka on asianomaisen työeläkevakuutusyhtiön tytäryhtiö;
- 2) jonka osake- tai takuupääomasta työeläkevakuutusyhtiö omistaa vähintään 20 prosenttia ja määrän, joka vastaa vähintään 20 prosenttia yhtiön kaikkien osakkeiden tai takuuosuuksien tuottamasta äänimäärästä; tai
- 3) joka harjoittaa ainoastaan luottovakuutusliikettä ja sen jälleenvakuutusta ja jonka omistajina on useita työeläkevakuutusyhtiöitä.

17 §

Vakavaraisuusraja ja toimintapääoman vähimmäismäärä

Työeläkevakuutusyhtiön oman pääoman on oltava vähintään kaksi prosenttia 2 momentin mukaisesta takuumäärästä. Asianomaisen

Työeläkevakuutusyhtiön oman pääoman on oltava vähintään kaksi prosenttia 2 momentin mukaisesta takuumäärästä. Asianomaisen

Voimassa oleva laki

ministeriön määräämin ehdoin omaan pääomaan rinnastetaan tätä pykälää sovellettaessa vakuutusyhtiön ottama laina, jolla on huonompi etuoikeus kuin vakuutusyhtiön muilla sitoumuksilla.

22 §

Voitonjako osakkaille

Työeläkevakuutusyhtiön varoja saadaan jakaa osakkaille vain sen mukaisesti kuin tässä laissa tai vakuutusyhtiölaissa säädetään voitonjaosta, osakepääoman tai vararahaston alentamisen yhteydessä suoritettavista maksuista ja varojen jaosta yhtiön purkautuessa. Voitonjaoksi ei katsota sellaisten lisätujen antamista, mikä suoritetaan laskuperusteiden mukaisesti työntekijäin eläkelain 12 a §:n 2 momentin säännöksiä noudattaen.

25 §

Lainan tai vakuuden antaminen

Rahalainan antaminen työeläkevakuutusyhtiön osakkeenomistajalle tai takuuosuuden omistajalle taikka työeläkevakuutusyhtiön kanssa samaan konserniin tai tämän lain 5 §:n 4 momentissa tarkoitettuun yhteistyöryhmään kuuluvalla toiselle yhteisölle, työeläkevakuutusyhtiön taikka edellä mainitun toisen yhteisön hallituksen tai hallintoneuvoston jäsenelle taikka toimitusjohtajalle on sallittu vain viimeksi kuluneelta tilikaudelta vahvistetun taseen osoittaman vapaan oman pääoman puitteissa ja edellyttäen, että lainalla on takaus, jonka on antanut Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa toimiluvan saanut talletuspankki, tai muu turvaava vakuus. Sama koskee lainan antamista edellä mainitun henkilön aviopuolisolle, veljelle tai sisarelle taikka sille, joka on tällaiseen henkilöön suoraan ylenevässä tai alenevässä sukulaisuus- tai lankoussuhteessa taikka sellaisessa lankoussuhteessa, että toinen heistä on naimisissa toisen veljen tai sisaren kanssa. Vakuuden antaminen on sallittu ainoastaan työeläkevakuutusyhtiön konserniin kuu-

Ehdotus

ministeriön määräämin ehdoin omaan pääomaan rinnastetaan tätä pykälää sovellettaessa *osakeyhtiölain 5 luvussa tarkoitettu pääomalaina*.

22 §

Voitonjako osakkaille

Työeläkevakuutusyhtiön varoja saadaan jakaa osakkaille vain sen mukaisesti kuin tässä laissa, vakuutusyhtiölaissa tai osakeyhtiölaissa säädetään voitonjaosta, osakepääoman, *ylkurssirahaston* tai vararahaston alentamisen yhteydessä suoritettavista maksuista ja varojen jaosta yhtiön purkautuessa. Voitonjaoksi ei katsota sellaisten lisätujen antamista, mikä suoritetaan laskuperusteiden mukaisesti työntekijäin eläkelain 12 a §:n 2 momentin säännöksiä noudattaen.

25 §

Lainan tai vakuuden antaminen

Rahalainan antaminen työeläkevakuutusyhtiön osakkeenomistajalle tai takuuosuuden omistajalle taikka työeläkevakuutusyhtiön kanssa samaan konserniin tai tämän lain 5 §:n 4 momentissa tarkoitettuun yhteistyöryhmään kuuluvalla toiselle yhteisölle, työeläkevakuutusyhtiön taikka edellä mainitun toisen yhteisön hallituksen tai hallintoneuvoston jäsenelle taikka toimitusjohtajalle on sallittu vain viimeksi kuluneelta tilikaudelta vahvistetun taseen osoittaman vapaan oman pääoman puitteissa ja edellyttäen, että lainalla on takaus, jonka on antanut Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa toimiluvan saanut talletuspankki, tai muu turvaava vakuus. Sama koskee *rahalainan* antamista edellä tarkoitettun henkilön aviopuolisolle *tai häneen avioliitonomaisessa suhteessa olevalle henkilölle, henkilön ja hänen aviopuolisonsa tai häneen avioliitonomaisessa suhteessa olevan henkilön etenevässä tai takenevässä polvessa olevalle sukulaiselle sekä näiden henkilöiden aviopuolisolle tai heihin avioliitonomaisessa suhteessa oleville henki-*

Voimassa oleva laki

luvan yhtiön velvoitteista, siten kuin asianomainen ministeriö tarkemmin määrää.

Ehdotus

lölle. Vakuuden antaminen on sallittu ainoastaan työeläkevakuutusyhtiön *omista* ja konserniin kuuluvan yhtiön velvoitteista siten kuin asianomainen ministeriö tarkemmin määrää.

11 luku

Erinäiset säännökset

33 a §

Vahingonkorvausvelvollisuus

Mitä vakuutusyhtiölain 17 luvussa säädetään vakuutusyhtiöön sovellettavasta vahingonkorvausvelvollisuudesta, koskee myös vahinkoa, joka on aiheutettu rikkomalla tätä lakia tai lakisäätteistä eläkevakuutusta koskevia perusteita.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä syyskuuta 1997.

LUONNOS

Laki

työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työeläkevakuutusyhtiöistä 25 päivänä huhtikuuta 1997 annetun lain (354/1997) 1 §:n 3 momentti, 9 §:n 1 ja 3 momentti, 11 §, 12 §:n 4 momentti, 17 §:n 3 momentti, 22 §:n 1 momentti, 23 §:n 1 momentti, 25 §:n 1 momentti, 10 luvun otsikko ja 29 §, sekä *lisätään* lakiin uusi 33 a § seuraavasti:

1 §

Lain soveltamisala

Työeläkevakuutusyhtiöön ei kuitenkaan sovelleta vakuutusyhtiölain 1 luvun 3 §:ää, 2 luvun 2 §:n 1, 2 ja 5 momenttia, 4 §:n 1 momentin 3 kohtaa, 5 §:n 1 ja 5 momenttia, 2 a lukua, 3 luvun 1 §:n 2 momenttia, 1 a, 3, 4 ja 7 §:ää, 7 luvun 1 a §:n 1 ja 2 momenttia, 2 §:ää, 3 §:n 2 momenttia, 3 a §:ää, 7 §:n 1, 3 ja 4 momenttia, 10 luvun 2, 3 a, 4 a ja 7 §:ää, 11 lukua, 12 luvun 1 §:n 2 momentti, 4 ja 5 §:ää, 13 lukua, 14 luvun 1 §:n 2 momenttia, 4 §:n 2 ja 3 momenttia, 5 a §:n 2 momenttia, 5 b ja 6 §:ää, 16 luvun 13 §:n 3 momenttia, 16 a luvun 9 §:n 3 momenttia, 10 ja 13—15 §:ää, 16 b luvun 4 §:n 3 momenttia eikä 18 luvun 9 §:n 2 momenttia.

9 §

Työeläkevakuutusyhtiön hallintoneuvosto ja hallitus

Työeläkevakuutusyhtiöllä on oltava hallintoneuvosto, jonka valitsee yhtiökokous. Hallintoneuvosto nimittää hallituksen, johon kuuluu vähintään kolme jäsentä. Hallintoneuvoston on määrättävä hallituksen jäsenten palkkio, jollei yhtiöjärjestyksessä ole toisin määrätty. Yhtiöjärjestyksessä voidaan myös

määrätä, että hallintoneuvosto ottaa toimitusjohtajan ja muut ylimpään johtoon kuuluvat henkilöt sekä päättää heidän palkkaedustaan. Hallintoneuvoston oikeudesta vaatia ylimääräisen yhtiökokouksen koollekutsu- mista sekä kutsua koolle yhtiökokous noudatetaan mitä vakuutusyhtiölain 8 luvun 8 §:ssä säädetään. Muita kuin tässä laissa tai vakuutusyhtiölaissa mainittuja tehtäviä ei saa antaa hallintoneuvostolle.

Hallituksen jäsenen on oltava hyvämaineinen ja hänellä on oltava riittävä työeläkevakuutustoiminnan tuntemus. Hallituksessa on oltava riittävä sijoitustoiminnan tuntemus. Hallintoneuvoston jäseneltä ja varajäseneltä sekä hallituksen jäseneltä ja varajäseneltä on ennen valintaa saatava päivätty ja allekirjoitettu suostumus tehtävään. Mitä vakuutusyhtiölain 7 luvun 1 a §:n 3 ja 4 momentissa, 3 §:n 1 momentissa sekä 4 ja 5 §:ssä sekä osakeyhtiölain 16 luvun 4 §:ssä säädetään hallituksen jäsenestä, varajäsenestä ja puheenjohtajasta, sovelletaan vastaavasti hallintoneuvoston jäseniin, varajäseniin ja puheenjohtajaan.

11 §

Toimitusjohtaja

Työeläkevakuutusyhtiöllä on oltava toimitusjohtaja, jonka nimittää hallitus tai hallin-

toneuvosto sen mukaan kuin yhtiöjärjestyksessä määrätään. Päätös toimitusjohtajan nimittämisestä ja erottamisesta on tehtävä kahden kolmasosan enemmistöllä annetuista äänistä. Jos yhtiöllä on toimitusjohtajan sijainen, häneen sovelletaan, mitä tässä laissa ja vakuutusyhtiölaissa säädetään toimitusjohtajasta. Toimitusjohtajalta ja hänen sijaiseltaan on ennen nimitystä saatava päiväty ja allekirjoitettu suostumus tehtävään.

Toimitusjohtajan ja hänen sijaisensa on oltava hyvämaineinen ja hänellä on oltava riittävä työeläkevakuutustoiminnan, sijoitustoiminnan ja liikkeen johdon tuntemus.

12 §

Johdon erityiset kelpoisuusvaatimukset

Työeläkevakuutusyhtiön toimitusjohtaja tai hänen sijaisensa ei saa olla luotto- tai rahoituslaitoksen tai toisen työeläkevakuutusyhtiön tai muun vakuutusyhtiön taikka sen kanssa samaan konserniin kuuluvan yhtiön hallituksen tai hallintoneuvoston jäsen tai jonkin edellä mainitun yhteisön palveluksessa eikä toimia jonkin edellä mainitun yhteisön tilintarkastajana. Tämä ei kuitenkaan koske hallintoneuvoston tai hallituksen jäsenyyttä vakuutusyhtiössä:

1) joka on asianomaisen työeläkevakuutusyhtiön tytäryhtiö

2) jonka osake- tai takuupääomasta työeläkevakuutusyhtiö omistaa vähintään 20 prosenttia ja määrän, joka vastaa vähintään 20 prosenttia yhtiön kaikkien osakkeiden tai takuuosuuksien tuottamasta äänimäärästä; tai

3) joka harjoittaa ainoastaan luottovakuutusliikettä ja sen jälleenvakuutusta ja jonka omistajina on useita työeläkevakuutusyhtiöitä.

17 §

Vakavaraisuusraja ja toimintapääoman vähimmäismäärä

Työeläkevakuutusyhtiön oman pääoman on oltava vähintään kaksi prosenttia 2 momentin mukaisesta takuumäärästä. Asianomaisen minimisteriön määräämin ehdoin omaan pääomaan rinnastetaan tätä pykälää

sovellettaessa vakuutusyhtiölain 1 luvun 4 §:n 2 momentissa tarkoitettu pääomalaina.

22 §

Voitonjako osakkaille

Työeläkevakuutusyhtiön varoja saadaan jakaa osakkaille vain sen mukaisesti kuin tässä laissa tai vakuutusyhtiölaissa säädetään voitonjaosta, osakepääoman, ylikurssirahaston tai vararahaston alentamisen yhteydessä suoritettavista maksuista ja varojen jaosta yhtiön purkautuessa. Voitonjaoksi ei katsota sellaisten lisäetujen antamista, mikä suoritetaan laskuperusteiden mukaisesti työntekijäin eläkelain 12 a §:n 2 momentin säännöksiä noudattaen.

23 §

Voitonjaon rajoitukset

Vakuutusyhtiölain 12 luvun 2 §:n 1 momentissa ja 2 b §:n 2 momentissa tarkoitettu voitonjako on kielletty, jos työeläkevakuutusyhtiön oma pääoma alittaa 17 §:n 3 momentissa säädetyn vähimmäismäärän. Omaan pääomaan ei tällöin rinnasteta 17 §:n 3 momentissa tarkoitettua työeläkevakuutusyhtiön ottamaa lainaa.

25 §

Lainan tai vakuuden antaminen

Rahallain antaminen työeläkevakuutusyhtiön osakkeenomistajalle tai takuusuuden omistajalle taikka työeläkevakuutusyhtiön kanssa samaan konserniin tai tämän lain 5 §:n 4 momentissa tarkoitettuun yhteistyöryhmään kuuluvalla toiselle yhteisölle, työeläkevakuutusyhtiön taikka edellä mainitun toisen yhteisön hallituksen tai hallintoneuvoston jäsenelle taikka toimitusjohtajalle on sallittu vain vakuutusyhtiölain 12 luvun 2 §:ssä ja tässä laissa tarkoitettujen voitonjakokelpoisten varojen rajoissa ja edellyttäen, että lainalla on takaus, jonka on antanut Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa toimiluvan saanut talletuspankki, tai muu turvaava vakuus. Sama koskee rahallain antamista

edellä tarkoitetun henkilön aviopuolisolle tai häneen avioliitonomaisessa suhteessa olevalle henkilölle, henkilön ja hänen aviopuolisonsa tai häneen avioliitonomaisessa suhteessa olevan henkilön etenevässä tai takenevassa polvessa olevalle sukulaiselle sekä näiden henkilöiden aviopuolisolle tai heihin avioliitonomaisessa suhteessa oleville henkilöille. Vakuuden antaminen on sallittu ainoastaan työeläkevakuutusyhtiön omista ja konserniin kuuluvan yhtiön velvoitteista siten kuin asianomainen ministeriö tarkemmin määrää.

10 luku

**Työeläkevakuutusyhtiöiden sulautuminen,
vakuutuskannan luovuttaminen ja
jakautuminen**

29 §

*Työeläkevakuutusyhtiöiden sulautuminen,
vakuutuskannan luovuttaminen ja
jakautuminen*

Työeläkevakuutusyhtiö voi asianomaisen ministeriön suostumuksella sulautua toiseen työeläkevakuutusyhtiöön, luovuttaa vakuutuskantansa tai sen osan toiselle työeläkevakuutusyhtiölle tai jakautua siten kuin vakuutusyhtiölaissa säädetään. Ministeriön on annettava suostumuksensa, jollei edellä tarkoitettu toimenpide loukkaa vakuutuksen käsittämiä etuja, jollei sen katsota vaarantavan vakuutustoiminnan tervettä kehitystä ja jos

ministeriö katsoo toimenpiteen olevan työeläkejärjestelmän toimeenpanon kannalta perusteltua. Ennen suostumuksensa antamista ministeriölle on toimitettava sulautuvan, luovuttavan tai jakautuvan yhtiön vastuuvastuusta ja sen katteesta sekä toimintapääomasta laadittu laskelma. Ministeriöllä on oikeus liittää suostumuksensa antamiseen ehdot, joita ministeriö pitää tarpeellisena vakuutusten käsittämien etujen tai vakuutustoiminnan terveen kehityksen turvaamiseksi.

Muutoin sulautumisen, vakuutuskannan luovutuksen ja jakautumisen osalta noudatetaan mitä vakuutusyhtiölain 16, 16 a ja 16 b luvuissa säädetään sulautumisesta, vakuutuskannan luovuttamisesta ja jakautumisesta.

Sulautumisen, vakuutuskannan luovuttamisen ja jakautumisen yhteydessä luovutettavan vakuutuskannan mukana siirtyy vastaanottavaan yhtiöön vakuutuksenottajille 21 §:n mukaan kuuluvista yhtiön varoista se osa, joka vastaa luovutettavaa vakuutuskantaa.

11 luku

Erinäiset säännökset

33 a §

Vahingonkorvausvelvollisuus

Mitä vakuutusyhtiölain 17 luvussa säädetään vakuutusyhtiöön sovellettavasta vahingonkorvausvelvollisuudesta koskee myös vahinkoa, joka on aiheutettu rikkomalla tätä lakia tai lakisäätöistä eläkevakuutusta koskevia perusteita.

PERUSTELUT LUONNOKSEEN

Työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 1 §:n 3 momentissa mainitaan ne vakuutusyhtiölain säännökset, joita ei sovelleta työeläkevakuutusyhtiöön. Osakeyhtiölain muuttamisesta johtuvien muutosten ja selvennysten lisäksi vakuutusyhtiölakia on ehdotettu muutettavaksi muun muassa lakiteknisesti, samalla kun lukujen ja pykälien järjestys osittain muuttuisi. Lisäksi vakuutusyhtiölakiin ehdotetaan otettavaksi vakuutusyhtiön sulautumista, vakuutuskannan luovuttamista ja jakautumista koskevat uudet luvut 16, 16 a ja 16 b. Tämän vuoksi pykälässä olevia viittaussäännöksiin ehdotetaan tehtäväksi muutoksia vastaavat tarkistukset.

Työeläkevakuutusyhtiön hallintoneuvostosta ja hallituksesta säädetään työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 9 §:ssä. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan ehdotetun vakuutusyhtiölain 7 luvun 1 a §:n 3 ja 4 momentissa, 3 §:n 1 momentissa sekä 4 ja 5 §:ssä sekä osakeyhtiölain 16 luvun 4 §:ssä olevia säännöksiä, jotka koskevat jäseneltä ja varajäseneltä vaadittavaa päivätyn ja allekirjoitetun suostumuksen saamista ennen valintaa, jäsenen toimikautta, asuinpaikkaa, eroamista, hallituksen puheenjohtajan valintaa ja menettelyä välimiehen ratkaistavissa riita-asioissa.

Työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 11 §:n kolmannessa virkkeessä olevat sanat "varamies (varatoimitusjohtaja)" ehdotetaan korvattavaksi ilmaisulla "sijainen" yhdenmuksaisesti ehdotetun vakuutusyhtiölain muutosesityksen kanssa.

Työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 12 §:n 4 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että pykälässä mainitut erityiset kelpoisuusvaatimukset koskisivat myös toimitusjohtajan sijaista.

Koska työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 17 §:ssä mainitulla vakuutusyhtiön ottamalla lainalla, jolla on huonompi etuoikeus kuin vakuutusyhtiön muilla sitoumuksilla, tarkoitetaan pääomalainaa, josta on ehdotettu säädettäväksi vakuutusyhtiölain 1 luvun 4 §:n 2 momentissa, ehdotetaan, että sanat "vakuutusyhtiön laina, jolla on huonompi etuoikeus kuin vakuutusyhtiön muilla sitoumuksilla" korvataan ilmaisulla "vakuutusyhtiölain 1 luvun 4 §:n 2 momentissa tarkoitettu pääomalaina".

Koska vakuutusyhtiölakiin ehdotetaan otet-

tavaksi vakuutusyhtiön voitonjakoa koskevat säännökset eikä osakeyhtiölain säännöksiä tältä osin enää noudateta, ehdotetaan, että vastaavat viittaussäännösten muutokset tehtäisiin työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 23 §:n 1 momenttiin.

Vakuutusyhtiölain 12 luvun 5 §:ään ehdotetaan säännöstä, jonka mukaan rahallain antaminen yhtiön osakeyhtiölain 1 luvun 4 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetuille, yhtiön lähipiirissä olevalle henkilölle ja yhteisölle olisi mahdollista vain vakuutusyhtiölain 12 luvun 2 §:ssä tarkoitettujen voitonjakokelpoisten varojen rajoissa edellyttäen, että lainalla on turvaava vakuus. Tämän vuoksi ehdotetaan, että sanat "viimeksi kuluvalta tilikaudelta vahvistetun taseen osoittaman vapaan pääoman puitteissa" korvataan ilmaisulla "vakuutusyhtiölain 12 luvun 2 §:ssä ja tässä laissa tarkoitettujen voitonjakokelpoisten varojen rajoissa".

Koska vakuutusyhtiölain 16, 16 a ja 16 b lukuihin ehdotetaan säännöksiä, jotka koskevat vakuutusyhtiön sulautumista, vakuutuskannan luovuttamista ja vakuutusyhtiön jakautumista, ehdotetaan, että työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain vakuutuskannan luovutusta koskevaa 29 §:ää täydennetään työeläkevakuutusyhtiön sulautumista ja jakautumista koskevilta osin. Työeläkevakuutusyhtiön sulautuminen ja jakautuminen olisi kuten vakuutuskannan luovuttaminenkin mahdollista vain sosiaali- ja terveystieteiden suostumuksella ja edellytyksellä, että tarkoitettu toimenpide ei loukkaa vakuutuksen käsittämiä etuja, sen ei katsota vaarantavan vakuutustoiminnan tervettä kehitystä, ja jos ministeriö katsoo toimenpiteiden olevan työeläkejärjestelmän toimeenpanon kannalta perusteltua.

Vakuutusyhtiölaista ehdotetaan poistettavaksi vahingonkorvauseuraamukset siltä osin kuin ne koskevat vahinkoa, joka on aiheutettu rikkomalla vakuutusta koskevia perusteita, koska henkivakuutuksen ja vahinkovakuutuksen osalta mainittuja perusteita ei enää vahvisteta. Koska voimassa olevan työntekijäin eläkelain nojalla lakisääteisen eläkevakuutuksen osalta sosiaali- ja terveystieteiden vahvistaa edelleenkin vakuutuksen perusteet, ehdotetaan, että työeläkevakuutusyhtiöistä annettua lakia muutetaan siten, että siihen otetaan uusi 33 a §, jossa sää-

dettäisiin vahingonkorvausvelvollisuudesta. Koska työeläkevakuutusyhtiöistä annetusta laista on puuttunut kokonaan vakuutusyhtiölakia vastaavat vahingonkorvausvelvollisuutta koskevat säännökset, ehdotetaan, että

pykälään otetaan myös säännös vahingonkorvausvelvollisuudesta siinä tapauksessa, että vahinkoa on aiheutettu rikkomalla työeläkevakuutusyhtiöistä annettua lakia.